

A8-0052/2016

10.3.2016

JELENTÉS

a közös halászati politika külső dimenziójának – többek között a halászati megállapodások – alkalmazására vonatkozó közös szabályokról
(2015/2091(INI))

Halászati Bizottság

Előadó: Linnéa Engström

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS.....	16
VÉLEMÉNY A FEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	21
ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN	24

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a közös halászati politika külső dimenziójának – többek között a halászati megállapodások – alkalmazására vonatkozó közös szabályokról (2015/2091(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a közös halászati politikáról, az 1954/2003/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2371/2002/EK és a 639/2004/EK tanácsi rendelet és a 2004/585/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló 2013. december 11-i európai parlamenti és tanácsi 1380/2013/EU rendeletre¹,
- tekintettel az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról valamint a 2328/2003/EK tanácsi rendelet, a 861/2006/EK tanácsi rendelet, az 1198/2006/EK tanácsi rendelet, a 791/2007/EK tanácsi rendelet, és az 1255/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2014. május 15-i 508/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre²,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ),
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1982. december 10-i tengerjogi egyezményére,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek 1982. december 10-i tengerjogi egyezményében foglalt, a kizárólagos gazdasági övezeteken túlnyúló és a hosszú távon vándorló halállományok védelmére és kezelésére vonatkozó rendelkezések végrehajtásáról szóló, 1995. évi megállapodásra,
- tekintettel a Mezőgazdasági és Élelmezési Világszervezet 1995 októberében elfogadott, a felelősségteljes halászatra vonatkozó magatartási kódexére, valamint az azzal kapcsolatos eszközökre és iránymutatásokra,
- tekintettel a veszélyeztetett tengeri ökoszisztéma fogalmára, amely az ENSZ Közgyűlésében lefolytatott viták során jött létre és az ENSZ-közgyűlés 2006. évi 61/105. számú határozatának elfogadását követően terjedt el, valamint tekintettel arra, hogy a veszélyeztetett tengeri ökoszisztéma olyan területeket foglal magába, amelyeket veszélyeztethet a halászati tevékenység,
- tekintettel az ökológiai vagy biológiai szempontból fontos tengeri területek meghatározásáról és a Biológiai Sokféleség Egyezmény hatálya alá tartozó nyílt óceáni területeken és mélytengeri élőhelyeken található védett tengeri területek reprezentatív hálózatainak kialakításáról szóló, 2009. évi azori-szigeteki tudományos kritériumokra és iránymutatásokra,
- tekintettel a közös halászati politika külső dimenziójáról szóló, 2012. november 22-i

¹ HL L 354., 2013.12.28., 22. o.

² HL L 149., 2014.5.20., 1. o.

állásfoglalására¹,

- tekintettel a távolsági flottával foglalkozó regionális tanácsadó testület 2015. szeptember 16–17-én tartott konferenciájának következtetéseire,
 - tekintettel a Számvevőszék 2015. október 20-i 11/2015. számú, „Megfelelően kezeli a Bizottság a halászati partnerségi megállapodásokat?” című különjelentésére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
 - tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére és a Fejlesztési Bizottság véleményére (A8-0052/2016),
- A. mivel az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) „A halászat és az akvakultúra helyzete a világban” című, 2014-es jelentése szerint a túlhalászott állományok száma 2008-ig folyamatosan nőtt, de 2011-ben enyhén csökkent;
- B. mivel az EU a halászat területén tevékenykedő kevés, kulcsfontosságú szereplők egyike, amely a világ valamennyi óceánján történelmileg erőteljesen jelen van és jelentős tevékenységet folytat halászati tevékenységek, az uniós polgárok általi magánbefektetések, az uniós kétoldalú halászati megállapodások hálózatai, legkülső régiói, valamint valamennyi, jelentős regionális halászati gazdálkodási szervezetben való részvétele révén, és mivel az EU ösztönzi a bevált gyakorlatokat és az emberi jogok tiszteletben tartását;
- C. mivel a globális halállományokkal való fenntartható gazdálkodásnak okvetlenül magában kell foglalnia a multilateralizmust és a nemzetközi együttműködést, így a kétoldalú együttműködést is; mivel az EU-nak kulcsszerepe van a tengerek és óceánok globális igazgatásában, és mivel a közös halászati politikának a témával kapcsolatos alaprendeletben előírt belső dimenzióval koherens, ambiciózus elképzelésen kell alapulnia;
- D. mivel a FAO a közelmúltban önkéntes iránymutatásokat tett közzé a fenntartható kisüzemi halászat biztosítására vonatkozóan, amely célkitűzéseket állapított meg az ilyen, különösen a fejlődő országokban működő halászatok tekintetében;
- E. mivel az EU jelentős piacot biztosít a (mind az uniós flották által kifogott, mind pedig az importált) halászati termékek számára, és az ilyen termékek legnagyobb importőre, tekintettel arra, hogy tömegét tekintve a világ halászati termékeinek 11 %-át fogyasztja el, értékét tekintve pedig a halászati termékek 24 %-át importálja, bár a világ halfogásainak mindössze 8%-át hajtja végre; mivel az EU nagyméretű, jelentős társadalmi vetületű feldolgozó iparral rendelkezik, amelyet meg kell védeni;
- F. mivel az új, közös halászati politika külső dimenziója felöleli a nemzeti joghatóság alá nem tartozó tengeri övezetekre vonatkozó nemzetközi megállapodásokat és az ott működő halászatokat, mivel a Biológiai Sokféleség Egyezmény és a FAO az ökológiai vagy biológiai szempontból fontos tengeri területek és veszélyeztetett tengeri ökoszisztémák azonosítását szorgalmazza, és mivel a védett tengeri területek az ökoszisztéma-alapú

¹ HL C 419., 2015.12.16., 175. o.

gazdálkodás kulcsfontosságú eszközei, ahogyan azt a regionális halászati gazdálkodási szervezetek is elismerik;

- G. mivel a regionális halászati gazdálkodási szervezetekben a kvóták elsősorban a korábbi fogásokon alapulnak, ami azt eredményezte, hogy a fejlett országok preferenciális hozzáféréssel rendelkeznek a világ halállományaihoz; mivel most már bizonyos regionális halászati gazdálkodási szervezetek által megállapította kvótaelosztási kritériumokat kell használni annak érdekében, hogy figyelembe vegyék a környező halászati erőforrásoktól nemzedékeken át függő, parti menti fejlődő országok halászatát, és ezt az Uniónak továbbra is tiszteletben kell tartania;
- H. mivel lényeges, hogy különbséget tegyünk a Norvégiával, Izlanddal és a Feröer-szigetekkel megkötött északi megállapodások és a más országokkal kötött fenntartható halászati partnerségi megállapodások között;
- I. mivel az Uniónak törekednie kell a politikák fejlesztési célú koherenciájára az EUMSZ 201. cikkének (1) bekezdése értelmében, amely szerint „az Unió azon politikáinak végrehajtásakor, amelyek hatással lehetnek a fejlődő országokra, figyelembe veszi a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit”;
- J. mivel egyes esetekben nem áll rendelkezésre elegendő adat az állományok helyzetéről és a helyi és harmadik országok flottái általi kifogásokról az EU által harmadik országok vizeiben halászott, vagy az uniós piacokra szánt halállományok tekintetében, ami számos vegyes megállapodásban megnehezíti a többletállományok szintjének az ENSZ Tengerjogi Egyezménye által előírtak szerinti felbecsülését; mivel kívánatos volna az ilyen adatok mennyiségének és átláthatóságának növelése;
- K. mivel az Uniónak minden lehetséges intézkedést meg kell hoznia annak biztosítására, hogy a harmadik országokkal kötött fenntartható halászati megállapodások kölcsönösen előnyösek legyenek mind az Unió, mind a szóban forgó harmadik országok számára, ideértve azok helyi lakosságát és halászati ágazatát is;
- L. mivel a kalózkodás problémája azokra a régiókra is negatív hatással van, ahol a szabályozott halászatra kétoldalú és többoldalú halászati megállapodások keretében kerül sor;
 - 1. üdvözli, hogy a közös halászati politikáról szóló alaprendelet első alkalommal magában foglal egy külön fejezetet a külső dimenzióról, ideértve a kétoldalú megállapodások minimumfeltételeit is, a regionális halászati gazdálkodási szervezetek közti együttműködés és az általuk hozott intézkedések közti koherencia ösztönzésének köteleességét, a közös, az EU felségvizein és azokon kívül is érvényes előírásokra való kifejezett utalást, valamint azt a megállapítást, hogy az intézkedéseknek a rendelkezésre álló legjobb tudományos szakvéleményeken kell alapulniuk;
 - 2. hangsúlyozza a halászat, a környezetvédelmi és kereskedelempolitika, valamint a fejlesztési együttműködés közti összhang biztosításának fontosságát;
 - 3. elismeri a meglévő jogi keret koherenciája és összhangja fenntartásának és bővítésének fontosságát;

4. felszólít a halászat tekintetében illetékes bizottsági szervezetek, nevezetesen a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság, az Együttműködési és Fejlesztési Főigazgatóság és a Kereskedelmi Főigazgatóság közötti fokozott együttműködésre;
5. kulcsfontosságúnak tartja, hogy az EU és azon partnerei, amelyekkel kétoldalú és egyéb megállapodásokat kötött, előmozdítsák az átláthatóságon és a nem kormányzati érdekelt felek – különösen olyan szakemberek, akiknek a megélhetése függ a halásztól – részvételén alapuló, környezeti, társadalmi és gazdasági szempontból fenntartható halászatot, annak érdekében, hogy biztosítsák a part menti közösségek jövőjét, a tengeri környezetet, a helyi ipar fejlődését, a halászat által generált munkahelyeket, a feldolgozást és a kereskedelmet, valamint a halászat élelmezésbiztonsághoz való hozzájárulását;
6. kitart amellett, hogy elő kell mozdítani az ökoszisztémák védelmét, és a halállományokat a maximális fenntartható hozam előállítására képes szinten kell tartani, mivel a bőséges halállomány fontos feltétele annak, hogy lehetővé tegyék a harmadik országok part menti halászati közösségeinek fejlődését, összhangban a FAO fenntartható kisüzemi halászat biztosítására vonatkozó önkéntes iránymutatásaival;
7. hangsúlyozza, hogy támogatni kell azon helyi közösségek fejlesztését, amelyek megélhetése nagyrészt a halásztól és a halászati ágazattal kapcsolatos tevékenységektől függ; hangsúlyozza, hogy olyan támogatási intézkedésekre van szükség, amelyek célja a technológia és a know-how átadása, a kapacitáskezelés, a több érdekeltet tömörítő partnerségek és a halászati ágazat javát szolgáló egyéb beruházások előmozdítása;
8. emlékeztet arra, hogy azok a környezeti előírások, amelyeknek az Unió külső halászatára is vonatkozniuk kell, magukban foglalják a halászati gazdálkodáshoz való ökoszisztéma-alapú megközelítés és az elővigyázatossági szemlélet alkalmazását, annak érdekében, hogy a halászott halállományokat 2015-ig, valamennyi állományt pedig legkésőbb 2020-ig helyreállítsák és olyan szintek fölé tartásuk, amelyek révén lehetséges a maximális hozam előállítása;
9. hangsúlyozza, hogy a közös halászati politika külső dimenziója valamennyi aspektusának az EU, annak tagállamai és globális partnerei közötti méltányos és kölcsönösen előnyös kapcsolaton kell alapulnia, akár kétoldalú (fenntartható halászati partnerségi megállapodások), akár többoldalú (regionális halászati gazdálkodási szervezetek) kapcsolatokról van szó, a helyi halászati ágazat fenntartható fejlődésének előmozdítása érdekében; hangsúlyozza, hogy a szóban forgó méltányosságot az Unió harmadik országokkal kötött kereskedelmi megállapodásainak is tükrözniük kell, összhangban a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciára vonatkozó előírással;
10. felhívja a Bizottságot, hogy a közös halászati politika külső dimenziójába foglalja bele a legkülső régiók figyelembe vételét, ideértve a harmadik országokkal megkötött kétoldalú megállapodásokat, annak biztosítása érdekében, hogy az a legkülső régiókban található helyi halászatok számára is előnnyel járjon;
11. elismeri a távolsági flottával foglalkozó regionális tanácsadó testület által a harmadik országok érdekelt feleivel összefüggésben a felülvizsgált közös halászati politikával kapcsolatos álláspontja kidolgozása és annak végrehajtása terén végzett munkát;
12. ragaszkodik ahhoz, hogy a halászzal kapcsolatos külső tevékenységeiben (halászati,

halfeldolgozó és forgalmazási tevékenységek) az EU-nak a legmagasabb szintű környezetvédelmi és szociális normákat kell előmozdítania, valamint szigorú és hatékony szabályozási és ellenőrzési intézkedéseket kell elfogadnia, miközben valamennyi tevékenységében biztosítani kell az átláthatóságot, a tisztességes versenynek az Unió piacán való biztosítása érdekében;

13. elismeri a közös halászati politika külső dimenziójának a munkahelyteremtésben (mind az Unióban, mind máshol) és az uniós piacok (bizonyos körülmények közt helyi piacok) hallal való ellátásában, valamint olyan eszközként betöltött szerepét, amelynek révén az Unió technikai, pénzügyi és tudományos segítséget tud biztosítani a harmadik országoknak, különösen a tudományos kutatás és az ellenőrző és felügyeleti rendszerek javításához, valamint a kikötői infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott támogatás révén;
14. üdvözli, hogy az EU-nak az utóbbi években sikerült jelentősen javítania a közös halászati politika külső dimenzióját mind a fenntartható halászati partnerségi megállapodások megkötése, mind pedig azok végrehajtása tekintetében, és ennek eredményeként az uniós flották általában a távoli vizeken halászó legprogresszívabb – magas szintű szociális és környezetvédelmi normáknak megfelelő – flották közé tartoznak; úgy véli, hogy az EU-nak a regionális halászati gazdálkodási szervezetek és a fenntartható halászati partnerségi megállapodások uniós hálózata révén nemzetközi összefüggésrendszerben elő kell mozdítania e magas szintű szociális és környezetvédelmi normákat;
15. elismeri, hogy amennyiben az uniós flotta megszünteti halászati tevékenységét, akkor az őt megillető halászati jogok szétoszthatók más flották között, amelyek az EU által szorgalmazott és védett normáknál jóval alacsonyabb normákkal rendelkeznek a halállományok megőrzése, a gazdálkodás és a fenntarthatóság tekintetében;
16. úgy véli, hogy az EU-val fenntartható halászati partnerségi megállapodásokat aláíró partnerországokban a halászati ágazat számára nyújtott ágazati támogatás kritikus jelentőséggel bír ezen országok halászati gazdálkodással, tudományos kutatási kapacitással, infrastruktúra-kiépítéssel és -fenntartással, valamint a halászati felügyelők és a legénység képzésével kapcsolatos, egyre növekvő szükségletei szempontjából, továbbá javítani kell a hal-ellátást és a halállományok rendelkezésre állását az élelmezésbiztonság biztosítása érdekében a fenntartható halászati partnerségi megállapodások partnerországainak lakossága számára, támogatást nyújtva a halászati ágazatban a nők által végzett munkához;
17. határozottan igényli ezért, hogy javuljon a kapcsolat a halászati megállapodások keretében nyújtott ágazati támogatás és a fejlesztési együttműködés hatálya alá eső területeken rendelkezésre álló eszközök, különösen az Európai Fejlesztési Alap között, és hogy teljes legyen az átláthatóság a halászati projektek finanszírozása és az ágazati támogatás felhasználása között, ezáltal biztosítva az uniós források megfelelő felhasználását;
18. megismétli, hogy jobb tudományos információkra és a fogási/halászati erőfelfejtésre vonatkozó pontosabb adatokra van szükség az EU felségvizein kívül, különösen bizonyos part menti fejlődő országok felségvizein folytatott halászatról, az Európai Tengerügyi és Halászati Alap és az Európai Fejlesztési Alap keretében rendelkezésre álló forrásokat használva fel e célra;
19. megjegyzi, hogy a halászati partnerségi megállapodásokról készített legfrissebb

számvevőszéki jelentés azt állapította meg, hogy jóllehet e megállapodások egyik fő célkitűzése, hogy csak a többletállományokat halásszák, ennek gyakorlati megvalósítása azonban „a halállományokra és a hazai halászflokták, illetve a szintén hozzáféréssel rendelkező más külföldi flották tevékenységére vonatkozó megbízható adatok hiánya miatt” igen nehéznek bizonyult; hangsúlyozza ezzel összefüggésben a megbízható tudományos adatok és a halászati partnerségi megállapodások hatékonyságára vonatkozó független utólagos értékelések jelentőségét;

20. ragaszkodik ahhoz, hogy az EU-nak fenntartható halászati partnerségi megállapodások és a regionális halászati gazdálkodási szervezetekben végzett munka révén elő kell mozdítania az afrikai országok felségvizeihez valamennyi külföldi flotta számára hozzáférést biztosító feltételek harmonizálását a tonhal, valamint a kisméretű nyílt vízi fajok és a tengerfenéki fajok tekintetében azzal a céllal, hogy kedvező körülmények jöjjenek létre a fenntartható és felelősségteljes módon dolgozó halászok számára;
21. kéri a halászat ellenőrzéséhez és a tudományos adatok gyűjtéséhez hozzájáruló független megfigyelői programok kiterjesztését;
22. meggyőződése, hogy csak a regionális halászati gazdálkodás keretében – többek között megfigyelői programok, (kikötőkben és a nyílt tengeren végzett) vizsgálatok és regionális szintű ellenőrzési rendszerek révén – dolgozható ki a nagy távolságokra vándorló halfajok kizárólagos gazdasági övezeteken túlnyúló, közös állományainak az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye (UNCLOS) és a halállományokról szóló megállapodás (UNFSA) rendelkezéseinek megfelelő fenntartható és igazságos kiaknázása;
23. megjegyzi, hogy sok más faj mellett a nagy távolságokra vándorló fajokkal kapcsolatos regionális gazdálkodás jogi keretét a kékuszójú tonhallal foglalkozó és más regionális halászati gazdálkodási szervezetek biztosítják, bár bizonyos halászati tevékenységek továbbra sem esnek a regionális halászati gazdálkodási szervezetek hálózatának hatáskörébe; nyomatékosan kéri a Bizottságot annak mihamarabbi biztosítására, hogy valamennyi érdemleges halászati tevékenységet regionális halászati gazdálkodási szervezet hatáskörébe essen;
24. kéri a Bizottságot, hogy finanszírozza erőteljesebben a regionális halászati gazdálkodási szervezeteket, mivel kulcsszerepet játszanak a jogellenes, a nem bejelentett és a szabályozatlan halászat elleni küzdelemben;
25. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy bizonyos más halászati tevékenységek – különösen a nyílt vizeken nem jelen lévő fajok közös állományainak halászása – tekintetében nem létezik hathatós regionális együttműködési és gazdálkodási fórum; ezt súlyos problémának tartja, különösen az élelmezésbiztonság szempontjából stratégiai jelentőségű nyugat-afrikai kisméretű nyílt vízi fajok esetében, amint azt a Nemzetközi Tengerjogi Bíróság közelmúltban kiadott tanácsadói véleménye is megjegyzi¹;
26. nyomatékosan kéri az Uniót, hogy vesse latba befolyását annak biztosítása érdekében, hogy minden regionális dimenziójú halászati tevékenység regionális halászati

¹ A Nemzetközi Tengerjogi Bíróság 2015. április 2-i tanácsadói véleménye, amelyet a szubregionális halászati bizottság (SRFC) által benyújtott kérelemre adott ki:
https://www.itlos.org/fileadmin/itlos/documents/cases/case_no.21/advisory_opinion/C21_AdvOp_02.04.pdf

gazdálkodási szervezet hatáskörébe essen; nyomatékosan kéri az EU-t, hogy a ma még a FAO regionális halászati tanácsadó testületként működő Kelet-közép-atlanti Halászati Bizottságot (CECAF) mihamarabb fejlessze tovább önálló döntéshozatali hatáskörű hatósággal rendelkező, teljes körű regionális halászati gazdálkodási szervezetté;

27. meggyőződése, hogy amennyiben az uniós halászflokkák más halászati tevékenységeket is folytathatnak (például tengerfenéki fajokat halászhatnak), úgy szükségessé válik, hogy az EU mindenkire érvényes intézkedéseket mozdítson elő annak érdekében, hogy összhang jöjjön létre a nagy- és a kisüzemi halászflokkák között, ehhez pedig olyan zónarendszer is szükségessé válhat, amely lehetővé teszi a helyi kisüzemi halászati ágazat védelmét;
28. kéri, hogy készüljön több tanulmány a mélytengeri fajokról és élőhelyeikről, és hogy fokozzák ezek védelmét, különösen azon fajok esetében, amelyek különösen érzékenyek vagy alapvető fontosságúak az ökörendszerek hosszú távú fenntarthatósága szempontjából;
29. buzdítja a Bizottságot, hogy mozdítsa elő a hozzáférés kiegyensúlyozott elosztását a regionális halászati gazdálkodási szervezetekben, figyelembe véve a környezeti és társadalmi hatásokat, az élelmezésbiztonsági szükségleteket és a fejlődő országok azon törekvését, hogy maguk alakítsák ki halászati tevékenységeiket; megjegyzi, hogy bármely átcsoportosításnak ki kell terjednie minden halászflokkára (a nyílt tengeri és a nemzeti flokkokra egyaránt), és az illetékes regionális halászati gazdálkodási szervezet által kidolgozott, megfelelő odaítélési kritériumokon kell alapulnia;
30. üdvözli az alaprendelet azon követelményét, hogy az olyan országokban működő minden külföldi flokkát, amelyekkel az EU fenntartható halászati partnerségi megállapodást kötött, azonos – a fenntartható halászatot előmozdító – hozzáférési feltételek alá kell rendelni, mivel ez fontos intézkedés annak biztosításához, hogy a nem uniós nyílt tengeri halászflokkák ugyanolyan normák szerint tevékenykedjenek, mint az uniósak, és ne veszélyeztessék e normákat; ösztönzi a Bizottságot, hogy éberrel ügyeljen erre a követelményre;
31. kéri az EU-t, hogy a fenntartható halászati partnerségi megállapodások uniós hálózatát felhasználva biztosítsa, hogy partnerországai minden nyílt tengeri halászflokkájuk tevékenységét a többletállományok halászására korlátozzák, miként azt az UNCLOS és a közös halászati politika előírja, és nyújtsanak preferenciális hozzáférést az adott régió és halállományok javára a legfejlettebb környezetvédelmi és szociális gyakorlatokat alkalmazó flokkák számára;
32. aggodalmát fejezi ki amiatt a potenciális veszély miatt, hogy ha az új jegyzőkönyvre vonatkozó tárgyalások elhúzódnának, akkor a két jegyzőkönyv közötti időszakban megszakadhatnak a halászati tevékenységek; felhívja a Bizottságot, hogy a halászati tevékenységek két jegyzőkönyv közötti folyamatosságának biztosítása révén garantálja a piaci szereplők jogi és gazdasági biztonságát;
33. elismeri, hogy a fejlődő országokkal fenntartott kapcsolatok tekintetében szélesebb keretet kell létrehozni, amely nemcsak a halászatra terjed ki, hanem az ellátási lánc megelőző és következő területeire is;
34. arra buzdítja az EU-t, hogy lehetőleg ne folytasson fenntartható halászati partnerségi

megállapodás megkötésére irányuló tárgyalásokat olyan országokkal, ahol elfogadott a korrupció;

35. elismeri, hogy a fejlődő országokkal fenntartott kapcsolatok tekintetében szélesebb keretet kell létrehozni, amely a halászati kérdéseket ötvözi a fejlesztéssel kapcsolatos egyéb témákkal;
36. hisz a halászati engedélyek diplomáciai csatornák révén történő elismertetésének jelentőségében;
37. elismeri, hogy a halászat, kiváltképpen a kisüzemi halászat fontos a fejlődő országok számára, tekintettel az élelmezésbiztonsághoz, a helyi gazdasághoz, valamint mind a nők, mind a férfiak foglalkoztatásához való hozzájárulására, miközben nem tagadható a felelősségteljes és átlátható keretek között folytatott nagyüzemi halászat fontos szerepe sem a partmenti övezetek gazdasági-társadalmi fejlődésében és a lakosság halászati termékekkel való ellátásában;
38. hangsúlyozza, hogy az Uniónak tiszteletben kell tartania azon kötelezettségét, hogy a fejlődő országokban folytatott halászatot befolyásoló valamennyi uniós (segély-, kereskedelmi, halászati) politika révén előmozdítsa a környezeti és társadalmi szempontból fenntartható halászatot a fejlődő országokban;
39. hangsúlyozza, hogy a nőket be kell vonni az értékláncba, a finanszírozástól kezdve a halászati termékek feldolgozásáig és/vagy a termékek forgalmazásáig; úgy véli, hogy a nők e tevékenységekhez való hozzáférése előmozdítása megerősítené a nők gazdasági és társadalmi szerepvállalását, és ezáltal fontos szerepet játszana a nemek közötti szakadék áthidalásában; ragaszkodik hozzá, hogy a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos prioritások nagyobb figyelmet kapjanak az EU fejlődő országokkal fenntartott kapcsolataiban;
40. hangsúlyozza, hogy a helyi fejlesztés előmozdítása érdekében a partnerországok számára a halászati önállóságukat fokozó ágazati támogatást kell nyújtani, amelynek legfontosabb vonatkozásai a fenntartható akvakultúra megerősítése, a kisüzemi halászat továbbfejlesztése és megőrzése, a halállományokra vonatkozó tudományos ismeretek javítása és a helyi magánszektor szereplőitől származó kezdeményezések serkentése; felhívja az EU-t, hogy fenntartható halászati partnerségi megállapodások révén ösztönözze a jó irányítást, különösen a halászati ágazatból származó közbevételekkel és a pénzügyi ellentételezésekkel való megfelelő gazdálkodást;
41. úgy véli, hogy az EU-nak bátorítania kell a harmadik országokat – mindenekelőtt azokat, amelyekkel fenntartható halászati partnerségi megállapodásról tárgyal –, hogy teremtsék meg a halászati, halfeldolgozó és marketingágazatbeli uniós vagy egyéb érdekelt felekkel létrehozott közös vállalkozások szabályozási keretét; úgy véli, hogy egy ilyen keret kínálja a legjobb eszközt annak biztosítására, hogy a közös vállalkozások a megreformált közös halászati politika által szorgalmazott magas szintű fenntarthatósági és átláthatósági előírásokkal összhangban jöjjenek létre és működjenek, és ezáltal egyúttal nagyobb fokú jogbiztonságot is garantál a harmadik országokban folytatott fenntartható halászat fejlesztését célzó támogatáshoz, ami uniós érdek;
42. nyomatékosan hangsúlyozza, hogy az EU harmadik országokkal fenntartott halászati

kapcsolataiban az átláthatóságot, az elszámoltathatóságot és az érdekelt felek bevonását kulcsfontosságú elemeknek kell tekinteni;

43. hangsúlyozza, hogy a közös halászati politikának foglalkoznia kell a közös vállalkozásoknak álcázott, a harmadik országok halászati ágazatában végrehajtott európai beruházásokkal; hangsúlyozza, hogy az EU-nak fenntartható halászati partnerségi megállapodások révén elő kell segítenie a partnerországokkal folytatott, szabályozási keret létrehozására irányuló párbeszédet annak biztosítása érdekében, hogy a halászati, halfeldolgozó és marketingágazatbeli, uniós vagy más országokból származó partnerekkel létrehozott közös vállalkozások átlátható módon működjenek, ne versengjenek a helyi kisüzemi ágazattal, és járuljanak hozzá az érintett ország fejlesztési céljainak eléréséhez.
44. figyelemre méltónak tartja a Számvevőszék jelentését, amely kiemeli, hogy a tonnányi mennyiségekre vonatkozóan a közelmúltban bizonyos jegyzőkönyvekben elfogadott kvóták alulhasznosítása miatt magas költségek keletkeztek; felhívja ezért a Bizottságot, hogy e területen a lehető leginkább kerülje az EU költségvetésének szükségtelen költségekkel való megterhelését;
45. úgy véli, hogy a Parlamentnek tevékenyebb szerepet kellene biztosítani, és a halászati partnerségi megállapodások megkötésére vagy azok megújítására irányuló eljárások minden szakaszában közvetlenül és teljes körűen tájékoztatást kell kapnia annak érdekében, hogy fokozódjon a jegyzőkönyvek átláthatósága és az azokkal kapcsolatos demokratikus elszámoltathatóság.
46. elismeri a közös halászati politika külső dimenziójának fontosságát a munkahelyteremtés szempontjából az EU-ban és partnerországaiban egyaránt, többek között a regionális halászati partnerségi megállapodásoknak köszönhetően a legénység tagjainak helyi felvétele révén; bátorítja, hogy az uniós hajók – ahol lehetséges – a kezdeti feldolgozás céljaira a partnerországokban rakodják ki fogásaikat; kéri, hogy építsenek be a munkavállalók védelmét és tisztességes munkafeltételek biztosítását szolgáló eszközöket a halászati tárgyú uniós rendeletekbe (különös tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet 188. számú egyezményére) és a regionális halászati partnerségi megállapodásokba annak szavatolása érdekében, hogy az uniós és más állampolgárságú munkavállalókat ugyanazon munkafeltételek, javadalmazás, jogvédelem és képzés illessék meg;
47. melegen üdvözli a Mauritániával aláírt legutóbbi jegyzőkönyv átláthatósági rendelkezéseit, amely jegyzőkönyv keretében Mauritánia vállalja, hogy közzéteszi az államokkal vagy magánfelekkel kötött minden olyan megállapodását, amely hozzáférést ad külföldi hajóknak Mauritánia kizárólagos gazdasági övezetéhez, továbbá nyomatékosan kéri, hogy ilyen átláthatósági előírásokat építsenek be minden regionális halászati partnerségi megállapodásba;
48. melegen üdvözli azt is, hogy a Mauritániával kötött jegyzőkönyv az uniós flotta számára elsőbbségi hozzáférést biztosít az országban található többletállományhoz, és ösztönzi a Bizottságot, hogy kövesse ezt a példát más harmadik országokkal kötendő jegyzőkönyvek tárgyalásakor is, figyelembe véve azokat a szigorú fenntarthatósági követelményeket, amelyeket az uniós flottának teljesítenie kell;
49. határozottan annak biztosítására ösztönzi a Bizottságot, hogy hasonló átláthatósági

rendelkezések kerüljenek be más jövőbeli jegyzőkönyvekbe is, ami sokkal jobb átláthatóságot eredményez a teljes halászati tevékenység és a hozzáférési feltételek tekintetében; információkat kér a Mauritánia felségvizein halászati engedéllyel rendelkező flották hajóinak összesített fogásairól, és kéri, hogy a hozzáféréssel kapcsolatos feltételek legyenek nyilvánosan elérhetők;

50. felhívja a Bizottságot, hogy azon nemzetközi szervezetek keretében, amelyeknek tagja, a többi harmadik országot is arra bátorítsa, hogy tegyék közzé a más államokkal vagy magánfelekkel aláírt egyéb megállapodásaik feltételeit is, beleértve a halászati engedéllyel rendelkező hajók azonosítását, valamint azok tevékenységeit és fogásait is; hasonlóképpen ösztönzi a harmadik országokat, hogy feleljenek meg a regionális halászati gazdálkodási szervezetek határozatainak, amelyek előmozdítják az átláthatóságot a halászati megállapodásokban;
51. ösztönzi a többi harmadik országot, hogy fontolják meg a regionális halászati gazdálkodási szervezetek ajánlásait, állásfoglalásait és határozatait, amelyek előmozdítják a halászati megállapodások átláthatóságát az érintett kizárólagos gazdasági övezeten belül;
52. úgy véli, hogy a Bizottságnak mihamarabb javítania kell az átláthatóságot egy adatbázis létrehozásával, amely magában foglal minden olyan, uniós hajótulajdonosok és helyi vagy regionális szervek vagy hatóságok vagy harmadik országok között vagy nevében létrejött magánmegállapodást, amely harmadik országbeli halászatot biztosít, beleértve a hozzáférési feltételeket, a megengedett flottakapacitást, valamint a hajók és az elvégzett halászati tevékenységek azonosítását; úgy véli, hogy ezt az adatbázist nyilvánossá kell tenni azon részek kivételével, amelyek bizalmas üzleti adatokat tartalmaznak;
53. megjegyzi, hogy a hajótulajdonosok a közös halászati politika hatályán kívül eső, egyéni megállapodásokat kötnek harmadik országok kormányaival; aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a Bizottságot nem értesítik következetesen e megállapodásokról; aggasztónak találja, hogy ez bizonyos körülmények között tisztességtelen versenyt eredményezhet a fejlődő országok helyi halászati közösségeivel, illetve a kétoldalú megállapodások értelmében tevékenykedő uniós hajótulajdonosokkal;
54. úgy véli, hogy azokat a fenntartható halászati partnerségi megállapodások rendelkezései szerint halászó hajókat, amelyek nem nyújtják be a tagállamuknak a halászati engedélyük feltételei alapján megkövetelt adatokat, a tanácsi rendelet vagy a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló rendelet értelmében meg kell büntetni, beleértve adott esetben a halászati engedély megtagadását is;
55. sajnálatosnak tartja, hogy a „külső flották” méretére vonatkozó korábbi becslések eltérő fogalom meghatározást használtak az ebbe a körbe bevonandó hajók típusáról, ami ahhoz vezetett, hogy a jelenlegi becslések nem hasonlíthatók össze, és így lehetetlen elemezni a flották méretét és időbeli alakulását, ami súlyosan korlátozza az átláthatóságot; arra ösztönzi a Bizottságot, hogy – miközben kellő figyelmet fordít az északi megállapodások megfelelő jellegzetességeire – dolgozza ki a külső flotta fogalom meghatározását, amely felöleli az uniós felségvizeken kívül működő valamennyi hajót, és így lehetővé teszi a múltbeli összehasonlítást;
56. megjegyzi, hogy a Földközi-tengeri Általános Halászati Bizottság (GFCM) által játszott szerep ellenére az ugyanazon halászati területeken működő uniós és harmadik országbeli

flottákra alkalmazandó szabályok különbözősége jelentős problémát okozott az uniós halászok számára; szükségesnek tartja, hogy az EU növelje erőfeszítéseit a Földközi-tenger medencéjében a helyi szervekkel, regionális szervezetekkel, tudományos intézetekkel, megfigyelőközpontokkal és az egyes országok halászati klasztereivel szoros együttműködésben; úgy ítéli meg, hogy az EU-nak szerepet kell játszania a Földközi-tengeren a hajók közötti konfliktusok megoldásában, és kéri a Bizottságot, hogy fontolja meg azon halászok támogatását és kisegítését, akik gyakran kerülnek összeütközésbe harmadik országbeli hajókkal, továbbá alakítson ki szoros együttműködést a Földközi-tenger déli partján fekvő országokkal;

57. üdvözli, hogy a közelmúltban közzétették azon uniós lobogó alatt hajózó hajók neveit, amelyek engedélyt kaptak az uniós felségvizeken kívüli halászatra, és ragaszkodik ahhoz, hogy a Bizottság magától értetődően közzétegye ezeket az információkat, beleértve az e hajók tevékenységeire és fogásaira vonatkozó adatokat is;
58. megjegyzi, hogy az átláthatóság a halászati ágazat szereplőivel folytatott tanácskozás és tájékozott részvételük előfeltétele, különösen olyan szakemberek esetében, akiknek a megélhetése függ a halásztól; úgy ítéli meg, hogy ezeket a tanácskozásokat és részvételt elő kell mozdítani a fenntartható halászati partnerségi megállapodásokban, beleértve a megállapodások és jegyzőkönyvek megtárgyalását, az ágazati támogatás felosztását és felhasználását, a regionális halászati gazdálkodási szervezetek által végzett munkát és a fejlesztési együttműködési projektek megvalósítását;
59. megjegyzi, hogy az alaprendelet tartalmaz egy olyan rendelkezést, amely megköveteli, hogy az uniós nyilvántartásból kilépő és azt követően visszalépő hajók tájékoztatást adjanak a visszalépés előtti tevékenységükről; úgy véli, hogy ezt a követelményt szigorítani kell, mégpedig úgy, hogy a nyilvántartásba vétel előtt be kell nyújtani a Bizottságnak és rögzíteni kell az uniós halászflootta-nyilvántartásban az arra vonatkozó teljes körű információkat, hogy korábban a hajó milyen lobogók alatt hajózott;
60. elismeri az EU által a halállományokat fenyegető, a jogszerű tevékenységet folytató halászok számára tisztességtelen versenyt jelentő jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem terén végzett munkát; elismeri a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló rendelet hozzájárulását a fenntartható halászat egész világon történő előmozdításához; úgy ítéli meg, hogy köszönhetően annak, hogy az EU világszinten a halászati termékek vezető piaca, képes arra, hogy biztosítsa más államok, többek között azok, amelyekkel fenntartható halászati partnerségi megállapodást kötött, és nemzetközi szereplők támogatását annak érdekében, hogy közös megközelítést biztosítson és hatékony világszintű rendszert alakítson ki a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelemre;
61. ösztönzi egységes nemzetközi rendszer kialakítását a nemzetközi vizeken hajózó minden hajó nyilvántartására;
62. ragaszkodik ahhoz, hogy a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló rendeletet szigorúan, objektíven és átláthatóan, megkülönböztetésmentes és összehangolt módon alkalmazzák, hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítson a flották és országok számára, és ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat ennek megtételére; továbbá úgy ítéli meg, hogy a rendelet sikerességének biztosítása érdekében nem szabad megengedni, hogy azt az EU rövid távú kereskedelempolitikai igényeihez igazítsák, vagy hogy az uniós

halászati érdekelt felek a versenyelőny tisztességtelen javítására szolgáló eszközként alkalmazzák;

63. felhívja a Bizottságot, hogy tanulmányozza a munkakörülményekhez kapcsolódó rendelkezések belefoglalását a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló rendeletbe;
64. hangsúlyozza, hogy a fenntartható halászati partnerségi megállapodásoknak biztosítaniuk kell a tengeri halászati termékek teljes nyomonkövethetőségét is;
65. úgy véli, hogy az EU által letárgyalt kétoldalú és többoldalú kereskedelmi megállapodásoknak környezetileg fenntartható és szociálisan igazságos feltételeket kell előmozdítaniuk a halászati termékek előállítására tekintetében az érintett harmadik országokban, mégpedig azzal, hogy megfelelő mennyiségi és minőségi korlátozásokat alkalmaznak az uniós piacra jutásra, hogy ne ássák alá a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem terén e rendelet révén tett előrelépést; továbbá úgy véli, hogy ezeknek a feltételeknek alapkövetelményt kell jelenteniük a halászati vagy halászatból származó termékek európai piacon való forgalomba hozatalához, és hogy az európai piacról ki kell tiltani minden olyan halászati vagy halászatból származó terméket, amely nem felel meg garantáltan ezeknek a feltételeknek;
66. úgy véli, hogy a halak kifogása és feldolgozása terén érvényes gazdasági, társadalmi és környezeti feltételeknek egyértelműnek kell lenniük a fogyasztók számára;
67. javasolja, hogy a kétoldalú és többoldalú kereskedelmi megállapodások rendelkezései kifejezetten hivatkozzanak a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló rendeletre, többek között az abban foglalt normákra; azt javasolja a Bizottságnak, hogy függesse fel a kereskedelmi kapcsolatokat azon harmadik országokkal, amelyeket a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló rendelet 31. cikke megnevez;
68. sürgeti a Bizottságot, hogy a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló rendeletbe foglaljon bele a kereskedelem-ellenőrzési és szakértői rendszerhez (TRACES) hasonló rendszert a fogási tanúsítványokhoz és a hajókhoz kapcsolódó adatok ellenőrzése és összesítése, vagy minimális százalékos érték megállapítása érdekében a feldolgozott termékek behozatalának ellenőrzésére;
69. fontosnak tartja részletes iránymutatás kiadását azon országok számára, valamint erőfeszítéseik nyomon követésére, amelyek sárga vagy piros lapot kaptak;
70. üdvözli, hogy a halászhajókat sérülékeny hajóként vették fel az Atalanta-művelet tevékenységi körébe, és kéri, hogy továbbra is támogassák és védelmezzék az uniós flotta tevékenységét;
71. úgy ítéli meg, hogy a nemzeti joghatóságon kívül eső területeken az óceánok nemzetközi irányításának új rendszerével kapcsolatos ENSZ-tárgyalásoknak olyan rendszerre kell törekedniük, amely lehetővé teszi az óceánokban található erőforrások tanulmányozását és méltányos, fenntartható és óvatos kiaknázását, beleértve az ökológiai vagy biológiai szempontból fontos tengeri területek azonosításával kapcsolatban folyamatosan végzett munkát, amelynek célja a védett tengeri területek összefüggő hálózatának megvalósítása;

72. emlékeztet a Bizottság azon kötelezettségére, hogy a Szerződések öreként biztosítsa, hogy a tagállamok teljesítsék az állampolgáraik és hajóik külső tevékenységeihez kötődő, kellő gondossággal kapcsolatos kötelezettségeiket, és felhívja az EU-t, hogy vegye figyelembe a Nemzetközi Tengerjogi Bíróság közelmúltbeli tanácsadói véleményét, amelyben az EU-t jelöli meg lobogó szerinti államként a kétoldalú megállapodások vonatkozásában;
73. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

Az 1980-as években, a közös halászati politika első éveiben viszonylag kevés olyan állam volt, amely nyílt tengeri, saját part menti felségvizeitől messze lévő vizeken halászott – a kékúszójú tonhal esetében az EU, a Szovjetunió, Japán és az USA, kisebb léptékben pedig néhány más ország. Három évtizeddel később immár a helyzet radikálisan megváltozott, és a világ minden óceánján éles verseny folyik a halászott fajok többségéért.

A legfontosabb szereplők közé tartozik Kína, Korea és Tajvan, mindegyikük agresszív politikát folytat azért, hogy hozzáférjen a szűkülő erőforrásokhoz. Ezek a flották – változó mértékben – kevésbé szigorú környezeti, biztonsági és szociális normák szerint működnek, továbbá magas összegű szubvenciókat és gyakran alacsonyabb adókat élveznek. E nyílt tengeren halászó országok közül több olyan is van, amelyik nem teljesíti a lobogó, kikötő vagy piac szerinti államként rá háruló kötelelességeket, sőt még az alapvető emberi jogokat sem tartja tiszteletben, és ezek mind versenyelőnybe hozzák őket az uniós hajókkal szemben.

Nyilvánvaló, hogy a fenntartható halászat előmozdítására irányuló uniós célkitűzés megvalósításának egyik legjobb módja, ha felhasználják az EU nemzetközi szintűen megszerzett befolyását a halászat gazdálkodási és átláthatósági előírásainak javítására és a magasabb – nem pedig alacsonyabb – szintű normák felé mutató verseny ösztönzésére.

Az EU jelenleg még a világ legnagyobb piaca a halászati termékek terén, a lobogói alatt hajózó egyik legnagyobb halászfloattával rendelkezik, és általában a három legnagyobb halászhatalom közé tartozik. A halászati termékek Unión belüli forgalmazására szigorú intézkedések vonatkoznak a fogások nyomon követhetőségét és ellenőrzését, valamint a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelmet illetően. Ez hozzájárul az olyan feltételek megteremtéséhez, ahol az uniós ágazat versenyelőnyhöz jut azzal, hogy jobban teljesít a halászati gazdálkodás jobb környezeti és társadalmi fenntarthatósága, valamint a nemzetközi megállapodások és piaci szabályzatok szigorú végrehajtása terén.

Idén szeptemberben a távolsági flottával foglalkozó regionális tanácsadó testület kétnapos konferenciát szervezett a közös halászati politika külső dimenziójának végrehajtásáról, amelyre az érdekelt felek széles körét hívta meg az EU-ból és harmadik országokból is, különösen Nyugat-Afrika és az Indiai-óceán térségének országaiból. A konferencia ajánlásai¹ egyértelmű követeléseket fogalmaznak meg többek között a következőkre vonatkozóan:

- a halászati tevékenységek nagyobb átláthatósága;
- a halászati gazdálkodás regionális megközelítése, beleértve a külföldi flották harmadik országok kizárólagos gazdasági övezeteihez való hozzáférési feltételeinek harmonizálását is;
- a közös vállalkozások fenntarthatósági keretének kidolgozása a fenntartható halászati partnerségi megállapodások végrehajtásának részeként;
- a lobogó szerinti államok és part menti államok komoly politikai erőfeszítései a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelemben;
- az élelmezésbiztonság érdekében a halellátás javítása a nők által a halászati ágazatban

¹ Lásd: <http://dac.chil.me/download-doc/66268>.

végzett munka támogatásával.

A konferencia ajánlásait nagyban figyelembe vettük e jelentés elkészítésekor.

Átláthatóság

A fenntarthatóbb halászat előmozdítása terén az EU egyik előnye a nyílt tengeren halászó többi országgal szemben, hogy közzéteszi megállapodásai szövegét és a fenntartható halászati partnerségi megállapodások értékelését. A megreformált közös halászati politika új rendelkezései megkövetelik az EU-tól, hogy más szereplőket is ösztönözzön a halászati tevékenységekkel kapcsolatos információk beszerzésére az olyan harmadik országokban, amelyekkel az EU megállapodást kötött, ami nagyobb átláthatóságot fog teremteni a teljes halászati tevékenység és a halászati ágazatban működő különböző szereplők azonosítása terén.

A külső dimenzióban további átláthatóságot igényelnek viszont az uniós hajótulajdonosok és a harmadik országok közötti magánmegállapodások. E megállapodások kiterjedhetnek uniós szereplők tulajdonában lévő, de nem uniós lobogó alatt hajózó hajókra, amelyek egy harmadik országgal kötött megállapodás alapján tevékenykednek, illetve olyan uniós lobogó alatt hajózó hajókra, amelyek olyan országokban működnek, amelyekkel az EU nem kötött kétoldalú megállapodást (a kizárólagossági záradék megakadályozza, hogy a fenntartható halászati partnerségi megállapodások országaiban működjenek). Egy pár évvel ezelőtti felmérés¹ megállapította, hogy egy akkori szövetségnek 118 társaság volt a tagja, és 321 hajót működtetett 24 különböző lobogó alatt, és ezek között számos olyan volt, amelyekkel az EU éppen vagy nem sokkal korábban kétoldalú megállapodást kötött. A fogás mennyiség évente mintegy 450 000 mt volt, amelyet elsősorban az EU piacára szállítottak.

A közelmúltban egy keresőfunkcióval ellátott adatbázist tettek közzé, amely a Bizottság által az összes olyan hajóról szolgáltatott információkat használja fel, amelyek engedéllyel rendelkeznek az EU-n kívül vizeken folytatott halászatra². Sok hasznos információ található ebben az adatbázisban.

Az EU-nak és a tagállamoknak törekedniük kell egy olyan mechanizmus létrehozására, amely hasonló környezeti és társadalmi fenntarthatósági előírásokat alkalmaz valamennyi uniós származású vállalat és hajó tevékenységeire, amelyek a legkülönbözőbb megállapodások alapján az uniós felségvizeken kívül halásznak. Az EU-nak és a tagállamoknak – mint lobogó szerinti államok és piacok – nagyobb felelősséget kell vállalniuk az uniós felségvizeken kívüli halászati tevékenységekben érintett állampolgáraik tekintetében is. Néhány tagállam, például Spanyolország, nemrégiben jogszabályt fogadott el ezen a területen, Svédország pedig sikeres büntetőeljárást indított két olyan vállalata ellen, amelyek megsértették a marokkói megállapodás szerinti kizárólagossági záradékot³.

A Lisszaboni Szerződés új rendelkezései⁴ uniós hatáskörbe emelik a harmadik országokban

¹ A közös halászati politika külső dimenziójáról szóló Lövin-jelentés (A7-0290/2012).

² <http://www.whofishesfar.org>.

³

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionId=9ea7d0f130deb97c0092a51b492ebc946ba0d8dad9.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Ob3qKe0?text=&docid=158429&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=399553>.

⁴ Lásd az EUMSZ 3. cikke (1) bekezdésének e) pontját, valamint 206. és 207. cikkét.

végrehajtott uniós magánberuházások védelmét, míg korábban ez tagállami hatáskör volt. Ha az EU vállalni akarja ezt a felelősséget, akkor először is azt kell világosan értelmeznie, hogy a halászati ágazatban mi tartozik az ilyen beruházások körébe. Jelenleg azonban nincs szisztematikus felsorolás az olyan magánberuházásokról, amelyekben vagy uniós lobogó alatt hajózó, vagy pedig más lobogó alatt hajózó, de uniós szereplők által tulajdonolt vagy működtetett hajók érintettek.

Ebben az összefüggésben érdemes megemlíteni a Mauritániával aláírt új jegyzőkönyvet: a kormány köteles közzétenni a nem mauritániai kereskedelmi flottákra vonatkozó hozzáférési feltételeket és pénzügyi megállapodásokat, valamint a megállapodások szövegét, legyen az állami vagy magánfelek közötti megállapodás. A kormánynak információkat kell szolgáltatnia a Bizottság számára a halászati engedéllyel rendelkező hajók számáról, azok fogásairól és a mauritániai kizárólagos gazdasági övezethez való hozzáférés pénzügyi és technikai szabályairól is.

Egyértelműen egy egész Unióra kiterjedő adatbázisra van szükség, amely tartalmazza az uniós hajótulajdonosok és a harmadik országok közötti megállapodásokat, valamint az uniós vállalatok és harmadik országok vállalatainak közös vállalkozásait. Ez az átláthatóság az előfeltétele annak, hogy megkezdődhessen a vita a beruházások védelméről: ha nem tájékoztatják az EU-t a magánmegállapodásokról, a Bizottság nem tud segíteni a befektetőnek annak ellenőrzésében, hogy az általa vásárolt halászati engedély még érvényes-e.

Röviden összefoglalva, az uniós vállalatoknak és a tagállamoknak olyan fokú átláthatóságot kell biztosítaniuk, mint amelyet Mauritánia a legutóbbi jegyzőkönyvben.

Az uniós védelem melletti működés jelentős előnyt nyújt az uniós vállalatoknak a harmadik országokban folytatott halászati tevékenységekbe való beruházás során, különösen a gyenge jogi, bírói és pénzügyi rendszerrel rendelkező fejlődő országokban. Ezzel párhuzamosan az Uniónak meg kell találnia annak módját, hogy biztosítsa, hogy az ilyen beruházások a fenntarthatóság és a felelősségteljes kormányzás terén hasonló szintű normáknak feleljenek meg, mint amelyeket a megreformált közös halászati politika megkövetel: az uniós szereplők harmadik országokban végzett beruházásainak átláthatónak kell lenniük, nem járulhatnak hozzá a túlhalászáshoz, illetve nem fokozhatják a kis helyi közösségekkel szembeni versenyt, továbbá hosszú távú társadalmi és gazdasági előnyöket kell nyújtaniuk a helyi gazdaság számára. Mindez azt is megköveteli, hogy a harmadik ország együttműködjön a megfelelő keret létrehozásában. Első lépésben ez a fenntartható halászati partnerségi megállapodások alapján létrehozott politikai párbeszéd keretében tehető meg.

A politikák fejlesztési célú koherenciája megköveteli, hogy különleges figyelmet kapjon mind a nők, mind pedig a férfiak kisüzemi halászatban betöltött fontos szerepének elismerése a fejlődő országokban, különös tekintettel a munkahelyteremtésben, az élelmezésbiztonságban és a helyi gazdasághoz való hozzájárulásban betöltött szerepükre. Az EU immár figyel erre a követelményre, például a többletállományhoz való hozzáférést korlátozó új szabályokkal, de ennél többet kell tenni, például a fejlesztési támogatásokon keresztül.

A fejlesztési támogatásoknak segíteniük kell a harmadik országokat különösen a FAO fenntartható kisüzemi halászat biztosítására vonatkozó iránymutatásainak (VGSSF) végrehajtásában. Ezek az iránymutatások kifejezetten figyelembe veszik a nemi szempontokat, többek között azzal, hogy külön fejezetben foglalkoznak a nők halászatban betöltött szerepének fontosságával. Például az afrikai országokban folyó kisüzemi halászatban

a nők az értékteremtési lánc mindegyik szakaszában aktívak, az előfinanszírozástól és a halászatok előkészítésétől kezdve a helyi és regionális piacokon történő forgalmazásig. A nők szövetkezetekbe, érdekképviselői csoportokba stb. szerveződnek, amelyeken keresztül védelmezik prioritásaikat, amelyek a következők: a jobb hitelhez jutás és a munkakörülmények javítása; a part menti közösségekben élő családokat támogató politikák javítása. Az EU fejlődő országokhoz fűződő kapcsolataiban nagyobb figyelmet kell fordítani ezekre a prioritásokra.

A hajók lobogójának lecserélése

A hajók különböző okokból kerülnek be és ki az uniós flottanyilvántartásból, sok hajó pedig tartósan kilép a flottanyilvántartásból. Néhány hajó viszont bizonyos időtartam után visszalép az uniós flottanyilvántartásba. A közös halászati politika keretében ugyan minden halászhajó egyedi számot kap (CFR-azonosítószám), ez a szám azonban csak addig érvényes, amíg a hajó szerepel az uniós nyilvántartásban. Ha a hajó visszakerül az uniós nyilvántartásba, előfordulhat, hogy eltérő CFR-azonosítószámot kap. Ráadásul – mivel a CFR-azonosítószám nem érvényes azután, hogy a hajó kilépett az uniós nyilvántartásból – nehéz végigkövetni a hajó teljes történetét.

Kialakult gyakorlattá vált, hogy az uniós hajótulajdonosok az uniós halászati lehetőségek kihasználásáig egy fenntartható halászati partnerségi megállapodás vagy regionális halászati gazdálkodási szervezet keretében uniós lobogó alatt működnek, utána pedig lecserélik a lobogót, és más lehetőségek után néznek. Később akár vissza is térhetnek az uniós nyilvántartásba. Ez a gyakorlat felhasználható arra, hogy a teljes halászati tevékenység és a hajó működési helye szerinti kizárólagos gazdasági övezetben az állományra vonatkozó feltétel függvényében megkerüljék az új halászati politikában a „többletre” előírt követelményt. Ezt a gyakorlatot meg kell akadályozni, mivel ellentétes a kizárólagossági záradék szellemével, és tisztességtelen versenynek tekinthető azon hajókkal szemben, amelyek továbbra is uniós lobogó alatt hajóznak, és így a kétoldalú megállapodások szerinti és uniós belső kvótákra korlátozzák tevékenységeiket. Ez a magatartás a legénységnek sem áll érdekében, mivel más lobogó alatt hajózó hajóknál a munkaügyi előírások is eltérőek lehetnek. Ráadásul az EU elveszíti az összes ellenőrzését a hajó tevékenységei felett, ha az egy másik lobogó alatt hajózik. Fel kell tenni a kérdést, hogy hasznot húzhatnak-e az EU által tárgyalások útján elfogadott korlátozások kijátszására ilyen taktikákat választó hajók az adófizetők pénzéből finanszírozott megállapodásokból?

Következtetések

Az új uniós közös halászati politika jelentős előrelépéseket tartalmaz, és megfelelő végrehajtás esetén javítani fogja a nyílt tengeren folytatott uniós halászat színvonalát. Tekintettel arra, hogy a Szerződés megköveteli a politikák fejlesztési célú koherenciáját, ez igen üdvözlendő fejlemény.

Az EU mint lobogó szerinti állam és különösen mint piac által a halászat terén gyakorolt befolyás azt jelenti, hogy helyzetéből adódóan ösztönöznie kell más szereplőket, mind a part menti államokat, mind pedig a nyílt tengerek államait, hogy ne csak papíron, hanem a végrehajtás terén is javítsák saját halászati politikájukat.

A jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló rendelet kézzelfogható sikert ért el azzal, hogy sok országban javultak a halászati jogszabályok és tevékenységek,

ami elég egyértelműen jelzi, hogy a magasabb szintű normák felé mutató verseny működőképes, ha az EU kellő politikai akaratot, vezetői szerepet és objektivitást tanúsít, és megfelelően támogatja a fejlődő országokat az új követelmények kezelésében. Ezért aggasztóak azok az utóbbi időben észlelhető jelek, amelyek arra utalnak, hogy gyengül az EU eltökéltsége a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem terén, például Korea törlése is erre utal.

11.11.2015

VÉLEMÉNY A FEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Halászati Bizottság részére

a közös halászati politika külső dimenziójának – többek között a halászati megállapodások – alkalmazására vonatkozó közös szabályokról
(2015/2091(INI))

A vélemény előadója: Maria Heubuch

JAVASLATOK

A Fejlesztési Bizottság felhívja a Halászati Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

1. üdvözli, hogy a közös halászati politikáról szóló rendelet közelmúltbeli reformja során a külső dimenzióról szóló fejezetet illesztettek be, amely elsőként tartalmaz hivatalos szabályozást a fenntartható halászati partnerségi megállapodásokra (SFPA) és a regionális halászati gazdálkodási szervezeteken belül folytatott halászatra vonatkozóan;
2. hangsúlyozza, hogy az Uniónak tiszteletben kell tartania azon kötelezettségét, hogy a fejlődő országokban folytatott halászatot befolyásoló valamennyi uniós (segély-, kereskedelmi, halászati) politika révén előmozdítsa a környezeti és társadalmi szempontból fenntartható halászatot a fejlődő országokban;
3. kitarthat emellett, hogy az Unió harmadik országokkal fenntartott halászati kapcsolataiban az átláthatóságot, az elszámoltathatóságot és az érdekelt felek bevonását kulcsfontosságú elemeknek kell tekinteni;
4. kitarthat emellett, hogy elő kell mozdítani az ökoszisztémák védelmét, és a halállományokat a maximális fenntartható hozam előállítására képes szinten kell tartani, mivel a bőséges halállományok fontos feltételei annak, hogy lehetővé tegyünk a harmadik országok part menti halászati közösségeinek fejlődését, összhangban a FAO fenntartható kisüzemi halászatra vonatkozó önkéntes iránymutatásaival;
5. hangsúlyozza, hogy támogatni kell azon helyi közösségek fejlesztését, akik megélhetése nagyrészt a halászatból és a halászati ágazattal kapcsolatos tevékenységeiktől függ; hangsúlyozza, hogy olyan támogatási intézkedésekre van szükség, amelyek célja a technológiaátadás, a know-how átadása, a kapacitáskezelés, a több érdekeltet tömörítő

partnerségek és egyéb beruházások megvalósítása a halászati ágazat javára;

6. megjegyzi, hogy a hajótulajdonosok a közös halászati politika hatályán kívül eső, egyéni megállapodásokat kötnek harmadik országok kormányaival; aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a Bizottságot nem értesítik következetesen e megállapodásokról; aggasztónak találja, hogy ez bizonyos körülmények között tisztességtelen versenyt eredményezhet a fejlődő ország helyi halászati közösségeivel, illetve a kétoldali megállapodások értelmében tevékenykedő uniós hajótulajdonosokkal;
7. hangsúlyozza, hogy a közös halászati politikának ki kell terjednie a közös vállalkozásoknak álcázott, a harmadik országok halászati ágazatában végrehajtott európai beruházásokra; hangsúlyozza, hogy az EU-nak fenntartható halászati partnerségi megállapodásai révén elő kell segítenie a partnerországokkal folytatott, szabályozási keret létrehozására irányuló párbeszédet annak biztosítása érdekében, hogy a halászati, halfeldolgozó és marketingágazatbeli, uniós vagy más országokból származó partnerekkel létrehozott közös vállalkozások átlátható módon működjenek, ne versengjenek a helyi kisüzemi ágazattal, és járuljanak hozzá az érintett ország fejlesztési célkitűzéseinek eléréséhez.

**A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN
TARTOTT ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE**

Az elfogadás dátuma	10.11.2015
A zárószavazás eredménye	+: 21 -: 1 0: 1
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Doru-Claudian Frunzuliță, Nathan Gill, Charles Goerens, Enrique Guerrero Salom, Heidi Hautala, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Linda McAvan, Norbert Neuser, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Pedro Silva Pereira, Davor Ivo Stier, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Rainer Wieland, Anna Záborská
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Marina Albiol Guzmán, Louis-Joseph Manscour, Joachim Zeller

ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

Az elfogadás dátuma	17.2.2016
A zárószavazás eredménye	+: 22 -: 2 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Marco Affronte, Clara Eugenia Aguilera García, Alain Cadec, David Coburn, Richard Corbett, Diane Dodds, Raymond Finch, Ian Hudghton, Carlos Iturgaiz, Werner Kuhn, António Marinho e Pinto, Gabriel Mato, Norica Nicolai, Liadh Ní Riada, Ulrike Rodust, Remo Sernagiotto, Isabelle Thomas, Ruža Tomašić, Peter van Dalen, Jarosław Wałęsa
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	José Blanco López, Anja Hazekamp
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk, (2) bekezdés)	Peter Eriksson, Liliana Rodrigues